

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دبیرخانه شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی

برنامه آموزشی دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس

بازنگری سال ۱۳۹۰

بنام خدا

فصل سوم

فصل دوم

فصل اول

مشخصات كلي دوره تخصصي
رشته ارتودانتیکس

تعریف :

ارتودانتیکس یکی از دوره های تخصصی دندانپزشکی است که شامل پیشگیری، تشخیص و درمان ناهنجاری های دندانی فکی می باشد و در صورت اتمام موفقیت آمیز دوره دانشگاهی به صدور گواهینامه تخصصی می انجامد. دانش آموختگانی که در امتحانات دانشنامه تخصصی که توسط مراجع ذیصلاح وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی طراحی و برگزار می شود توفیق داشته باشند به اخذ مدرک دانشنامه تخصصی نایل می گردند.

هدف کلی :

هدف از اجرای این برنامه آموزشی تربیت متخصصین ارتودانتیکس است که از نظر سطح آگاهی و دانش، میزان اعتقاد و باور و مهارت های عملی در حد استانداردهای ملی و جهان باشند و علاوه بر اینکه در حیطه تخصص خود قادر به ارائه خدمات پیشگیری و درمانی با کیفیت مطلوب باشند بتوانند خدمات آموزشی ارائه نموده و در پیشبرد علوم و گسترش مرزهای دانش و پژوهش در حیطه این رشته تخصصی نقش فعال ایفا نمایند.

اهداف اختصاصی :

دانش آموختگان دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس باید توانایی های زیر را کسب نموده باشند:

۱) شناسائی و تشخیص کامل ناهنجاری های دندانی - صورتی و ارزیابی ماهیت چند جانبه این مشکلات در ارتباط با ناهنجاری های دندانی - فکی و اختلالات فانکشنال و مورفولوژیک سیستم فکی - دهانی - دندانی.

۲) ایجاد درک عمیق از دانش بیولوژیک و فیزیولوژی عصبی - عضلانی و اکلوژن و ارتباط با ارتودنسی بالینی.

۳) دانش و مهارت لازم را در ارائه مشکل بالینی بیمار و مستند سازی آن و طراحی مناسبترین و براساس شواهد و بکارگیری روشهای مختلف درمانی بعنوان پیشگیری و تصحیح ناهنجاریهای دندانی - فکی را داشته باشد.

۴) دانش و مهارت لازم را در ایجاد ارتباط، همانگی و ارائه خدمات در ارتباط با سایر رشته های تخصصی (جهت درمان های ارتوسرجری، بیماران cleft و سندرمها) داشته باشد .

۵) توانایی ارزیابی و استفاده از اطلاعات تحقیقات جدید در درمانهای بالینی.

۶) آگاهی و توانایی کافی در زمینه متدولوژی تحقیق و ارائه پروژه های تحقیقاتی در رشته ارتودنسی .

۷) توانایی تفکر تحلیلی در علم ارتودانتیکس و تدریس کلیه موارد فوق بعنوان مدرس دانشگاهی.

ضرورت و اهمیت :

الف - ایفای نقش در تامین سلامتی به عنوان یک عامل اساسی در توسعه پایدار و متوازن جامعه.

ب - پیشگیری از ایجاد و بروز ناهنجاری های دندانی فکی با توجه به شیوع آنها، ارتقای کیفیت زندگی و کاهش هزینه های درمانی کشور.

ج - درمان صحیح ناهنجاری های دندانی فکی و نسوج مرتبط و اهمیت آن در تامین، حفظ و ارتقای سطح سلامت افراد جامعه.

د - ضرورت آشنایی و اطلاع از آخرین دستاوردهای علمی و تخصصی.

ه - اهمیت انجام پژوهش و تولید علم در گسترش مرزهای دانش و استفاده مناسب از نتایج آنها.

طول دوره : طول دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس ۶ ترم (۳ سال) و به صورت تمام وقت طبق آیین نامه و مقررات شورای آموزش دندانپزشکی و تخصصی می باشد.

شکل نظامی آموزشی:

نظام آموزشی دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس به صورت ترمی (نیم سال) و در مورد دروس به صورت واحدی می باشد. انواع دروس به شکل نظری، عملی، نظری عملی و کارگاهی تنظیم شده اند که در قالب دروس علوم پایه، وابسته و تخصصی ارائه می گردد.

ترکیب دروس:

ترکیب دروس دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس شامل دروس علوم پایه مشترک، علوم پایه اختصاصی، علوم وابسته و تخصصی به ترتیب زیر می باشد:

۱- **دروس علوم پایه مشترک** : این دروس به عنوان زیرساخت سایر علوم وابسته و

تخصصی محسوب شده و هدف از ارائه آنها تیزاجاد توانمندی تحقیق و انتشار نتایج آن

در دانشجویان دوره های تخصصی می باشد . دروس علوم پایه که جمعاً ۵ واحد از

دوره تخصصی را به خود اختصاص داده اند که به صورت کارگاهی تدریس می شود .

۲- **دروس علوم پایه اختصاصی** : این دروس به عنوان دروس پایه ای تکمیل کننده

اطلاعات مورد نیاز دانشجویان دوره های تخصصی ارتودنسی بوده که با هدف تکمیل

اطلاعات پایه ای و کاربردی آنها در قالب ۴ واحد نظری و ۱ واحد کارگاهی تدریس می

شود.

۳- **دروس علوم وابسته**: این دروس در مورد ارتباط علمی متقابل سایر رشته های

تخصصی دندانپزشکی به بحث پرداخته و دانش، خلاقیت و تصمیم گیری صحیح را به

دستیاران آموزش می دهد. به نحوی که دستیاران با شناخت توانایی ها ، اولویت ها،

محدویت ها و پیشرفت های نوین در علوم مرتبط توانایی شرکت در کار تیمی را جهت

ارایه درمان جامع به بیماران کسب نمایند.

دروس علوم وابسته جمعاً ۵ واحد از دوره تخصصی را در قالب ۴ واحد نظری و ۱ واحد عملی به

خود اختصاص داده و با هماهنگی با گروه های آموزشی مرتبط ارایه خواهند شد.

۴- **دروس علوم تخصصی:** این دروس که محتوای اصلی دوره تخصصی را تشکیل

می دهد با هدف ارتقای سطح دانش و آگاهی، ایجاد باور و مهارت کیفی مناسب در

حیطه تخصص ارتودانتیکس آموزش داده می شوند.

دروس علوم تخصصی جمعاً ۹۳ واحد و به تفکیک ۴۰ واحد نظری و ۵۳ واحد عملی از دوره

تخصصی را به خود اختصاص می دهند. که توسط استادان گروه آموزشی مربوطه آموزش داده

خواهند شد. جمع کل واحد های آموزشی دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس به میزان ۱۰۸ واحد

می باشند.

فصل سوم

فصل دوم

جدول برنامه دروس دوره تخصصی
رشته ارتودانتیکس

الف) جدول دروس علوم پایه مشترک دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس

تعداد واحد				نام درس	شماره درس
جمع	عملی	نظری	کارگاهی		
۲	—	—	۲ واحد	روش شناسی تحقیق ۱	۱
۲	—	—	۲ واحد	روش شناسی تحقیق ۲	۲
۱	—	—	۱	Scientific writing	۳
۵	جمع				

ب) جدول دروس علوم پایه اختصاصی دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس

تعداد واحد				نام درس	شماره درس
جمع	عملی	نظری	کارگاهی		
۱	—	۱	—	فیزیولوژی و بیولوژی دهان	۴
۱	—	۱	—	کرانیوفاسیال ژنتیک	۵
۱	—	—	۱	فتوگرافی بالینی	۶
۲	—	۲	—	مدیریت درمان	۷
۵		۴	۱	جمع	

ج) جدول دروس علوم وابسته دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس

شماره درس	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۸	پروتزهای دندانی	۱		۱
۹	پریودانتیکس	۱		۱
۱۰	جراحی دهان و فک صورت	۱		۱
۱۱	جراحی دهان و فک و صورت		۱	۱
۱۲	رادیولوژی دهان و فک و صورت	۱		۱
جمع		۵		

د) جدول دروس علوم تخصصی دوره تخصصی رشته ارتودانتیکس

شماره درس	نام درس	تعداد واحد		
		نظری	عملی	جمع
۱۳	بررسی مقالات ۱	۱	—	۱
۱۴	بررسی مقالات ۲	۱	—	۱
۱۵	بیومکانیک	۲	—	۲
۱۶	بیولوژی حرکت دندان و واکنش بافتی	۱	—	۱
۱۷	تشخیص (imaging)	۲	—	۲
۱۸	اصول تشخیص و طراحی درمان	۲	—	۲
۱۹	پری کلینیک متحرک	—	۱	۱
۲۰	پری کلینیک ثابت	—	۱	۱
۲۱	تایپودنت	—	۴	۴
۲۲	تکنیک ثابت نظری ۱	۱	—	۱

۲۳	۲	—	۲	تکنیک ثابت ۲	۲۳
	۲	—	۲	اصول و مبانی دستگاههای متحرک	۲۴
۱۸ و ۱۷	۲	—	۲	درمان نظری ۱	۲۵
۲۵	۲	—	۲	درمان نظری ۲	۲۶
۲۶	۱	—	۱	درمان نظری ۳	۲۷
۲۶	۲	—	۲	ارتوسرجری	۲۸
	۱	—	۱	تکامل اکلوژن	۲۹
	۱	—	۱	رشد و نمو	۳۰
۲۶	۱	—	۱	ریتشن و ریلاپس	۳۱
۳۰ و ۲۹	۲	—	۲	سندرمها و شکاف لب و کام	۳۲
۱۵	۱	—	۱	بیومتریال	۳۳
۳۰	۱	—	۱	ناهنجاریهای مفصل گیجگاهی فکی	۳۴
	۱	۱	—	معرفی بیمار (طرح ریزی درمان) ۱	۳۵
۳۵	۱	۱	—	معرفی بیمار (طرح ریزی درمان) ۲	۳۶
۳۶	۱	۱	—	معرفی بیمار (ارزیابی نتایج درمان) ۱	۳۷
۳۷	۱	۱	—	معرفی بیمار (ارزیابی نتایج درمان) ۲	۳۸
	۴	۴		درمان کلینیکی ۱	۳۹
۳۹	۵	۵		درمان کلینیکی ۲	۴۰
۴۰	۸	۸		درمان کلینیکی ۳	۴۱
۴۱	۷	۷		درمان کلینیکی ۴	۴۲
۴۲	۸	۸		درمان کلینیکی ۵	۴۳
۴۳	۱۱	۱۱		درمان کلینیکی ۶	۴۴
	۲		۲	پایان نامه ۱	۴۵
۴۵	۲		۲	پایان نامه ۲	۴۶
۴۶	۲		۲	پایان نامه ۳	۴۷
۴۷	۶		۶	پایان نامه ۴	۴۸
	۹۳	۵۳	۴۰	جمع	

فصل سوم

سرفصل دروس دوره تخصصي
رشته ارتودانتیکس

